

ÅRSRAPPORT november 2019 – oktober 2020

Norsk forening for palliativ medisin (NFPM) ble stiftet 24.05.2000 og ble godkjent som spesialforening i Den norske legeforening i juni 2001. Foreningen har per dags dato 198 registrerte medlemmer.

Styret 2019/ 2020

Styret i NFPM består av syv faste medlemmer og to varamedlemmer. Varamedlemmene møter på alle styremøtene og fungerer i praksis som ordinære styremedlemmer.

Styret 2019/2020 har bestått av:

Anne-Tove Brenne (leder)

Arve Nordbø (nestleder)

Peder Broen (sekretær)

Nina Elisabeth Hjorth (nettansvarlig)

Endre Røystrand (kasserer, medlemsansvarlig)

Bjørg Sjøblom (ansvar for Onkologisk Forum)

Målfrid H. Bjørngaas (høringsansvarlig)

Maren Anne Berglund (vara, høringsansvarlig)

Anne Fasting (vara)

Valgkomité

Eva Gravdahl

Kari Margrethe Larsen

Birthe Lie Hauge

Valg

Det nåværende styret ble valgt for to år på årsmøtet i 2018. Årsmøtet 2010 ga tilslutning til styrets forslag om å legge årsmøtene til Landskonferansen de årene denne avholdes, for øvrig legges årsmøtene til Onkologisk Forum. Årsmøtet 2011 ga tilslutning til at valgperioden justeres slik at valget foretas på årsmøtet som avholdes under Landskonferansen.

Kontaktpersoner i styringsgruppa for Nordisk spesialistkurs i palliativ medisin (NSCPM, oppnevnt av NFPM)

Dagny Faksvåg Haugen

Eva Gravdahl

Kontaktpersoner Kompetanseområde palliativ medisin (oppnevnt av Helsedirektoratet)

Dagny Faksvåg Haugen

Ørnulf Paulsen

Representanter fra NFPM i Nasjonal komite til å følge opp godkjente utdanningssteder til Kompetanseområde palliativ medisin (oppnevnt av Helsedirektoratet):

NFPM har to representanter i denne komiteen. Representantene oppnevnes for fire år. Fire-års perioden for Janicke Bjercke og Siri Steine gikk ut 30.04.20. Styret vedtok på styremøte 20.11.19 at for å sikre kontinuitet og overlapping, var det ønskelig at en fortsatte og en ble erstattet av ny, fortrinnsvis med en fra styret.

Til 30.04.20: Siri Steine. Fra 01.05.20: Bjørg Sjøblom

Janicke Bjercke fortsetter i fire år til.

Representant fra NFPM i arbeidsgruppa for revisjon av Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen (oppnevnt av Helsedirektoratet):

Birthe Lie Hauge

Kodeutvalg (oppnevnt av NFPM)

Siri Steine (NFPM)

Anne Kvikstad (Helse Midt)

Jan Henrik Rosland (Helse Vest)

Hilde Roaldset (Helse Sør-Øst)

Sigve Andersen (Helse Nord)

Siri Steine, Hilde Roaldset og Jan Henrik Rosland har meldt fra at de ønsker å tre ut av kodeutvalget.

Gruppe for nettbasert undervisning (Course Builder, oppnevnt av styret i NFPM)

Ronny Dalene (leder og kontaktperson)

Målfrid Bjørngaas

Bardo Driller

Maren Anne Berglund (har erstattet Sebastian von Hofacker)

Revisor (ikke revisjonspliktig forening)

Eva Söderholm (valgt for to år i 2018)

Kontakt med medlemmer

Styret ønsker primært å holde kontakten med medlemmene gjennom nettsiden til NFPM (palliativmed.no) og jevnlig medlemsbrev, som sendes ut på e-post. Det blir vanligvis sendt ut fire medlemsbrev i året. Det siste året har det blitt sendt ut ordinære medlemsbrev i desember 2019, og i februar, mai og september 2020. Det ble også sendt ut et ekstra medlemsbrev 4. april med lenker til relevante og praktiske behandlingsråd når det gjelder palliasjon til covid-19 pasienter. Medlemsbrevene er også tilgjengelig på nettsiden.

Styremøter

2020 har blitt et annerledes år pga covid-19 pandemien. Digitale styremøter (via Skype og Teams) har erstattet både tilstedemøter og telefonmøter. Fra november 2019 til oktober 2020 har det vært avholdt 17 styremøter, hvorav 12 ordinære møter, fire ekstraordinære møter pga covid-19 og ett ekstraordinært møte pga Meld. St. 24 om lindrende behandling og omsorg. To av møtene var heldags styremøter, ett i Tromsø i forbindelse med fjorårets Onkologisk Forum og ett på Gardermoen i januar. Planlagt heldagsmøte på Gardermoen i mai ble erstattet av et halvdags digitalt styremøte.

Styret har videreført arbeidet fra de foregående styreperiodene i tråd med foreningens målsettinger og overordnede prioriteringer. Styret har jobbet med følgende satsingsområder i inneværende periode:

1. Arbeide for etablering av en permanent godkjenningsordning for leger med formell utdanning i palliativ medisin
2. Arbeide for opprettelse av et norsk spesialistkurs for leger i palliativ medisin som dekker kurskravene til kompetanseområde palliativ medisin
3. Oppfølging av Meld. St. 24 (2019–2020) Lindrende behandling og omsorg — Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve
4. Oppfølging av Kompetanseområde palliativ medisin. Rekruttering av leger og utdanningssteder
5. Oppfølging av Nordisk spesialistkurs i palliativ medisin
6. Kontakt med interessegruppa for palliasjon og etikk i Norsk barnelegeforening

7. Revisjon av Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen
8. Oppfølging av nettbasert undervisning i palliativ medisin Course Builder
9. Oppfølging av kodeutvalget
10. Gi høringsuttalelser i palliativ-medisinske spørsmål
11. Planlegging av Landskonferansen i palliasjon 2020
12. Kontakt med medlemmene gjennom medlemsbrev og nettside
13. Spre informasjon om covid-19 og palliasjon

Saker/ arbeidsoppgaver for styret 2019/2020

1. *Arbeide for etablering av en permanent godkjenningsordning for leger med formell utdannelse i palliativ medisin*

NFPM vedtok på årsmøtet 2019 at styret skulle jobbe for en formell godkjenningsordning i palliativ medisin som sikrer fagområdet, gir utdanningskandidatene nødvendig kompetanse, gir faget palliativ medisin anerkjennelse og som er gjennomførbart innenfor dagens formelle godkjenningssystem for legespesialister. NFPM var i november 2019 med på å skrive et brev til Helse- og omsorgsdepartementet sammen med ledende fagpersoner innen fagfeltet hvor det ble argumentert for at det bør opprettes en egen medisinsk spesialitet i palliativ medisin. Dette på bakgrunn av høringssvar på NOUen i lindrende behandling fra 2017, utvikling innen fagfeltet nasjonalt og internasjonalt og den nye legespesialistutdanningen i Norge. Videre skrev enkelte styremedlemmer en kronikk publisert i Dagens Medisin 11. juni 2020 med overskrift *Tiden er moden for en egen spesialitet i palliativ medisin* hvor det ble argumentert for det samme, og om viktigheten av å ha et sterkt fagmiljø for å drive fagutvikling.

2. *Arbeide for opprettelse av et norsk spesialistkurs for leger i palliativ medisin som dekker kurskravene til kompetanseområde palliativ medisin*

Årsmøtet ga i 2019 styret i oppgave å fortsette å jobbe for et eget norsk kurstilbud. Styret har valgt å avvente resultatet av stortingsmeldingen i lindrende behandling og omsorg. I vårt høringssvar til Stortingets helse- og omsorgskomite om Stortingsmeldingen har vi tydeliggjort behovet for en egen norsk utdanning i spesialisert palliasjon for leger.

3. *Oppfølging av Meld. St. 24 (2019–2020) Lindrende behandling og omsorg — Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve*

Stortingsmeldingen var en stor skuffelse når det gjelder å styrke fagfeltet palliativ medisin. Meldingen går inn for å få utredet om det er faglig og tjenestemessig behov for en egen medisinsk spesialitet i palliasjon for å møte behov i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten (s. 73). For NFPM haster det å få formalisert utdanningen av leger med spesialistkompetanse i palliativ medisin. I og med at kompetanseområde eller påbyggingsspesialitet ikke finnes i spesialiststrukturen for leger har NFPM-styret valgt å gå inn for at palliativ medisin må bli en egen spesialitet (se også pkt 1).

NFPM ble invitert av Legeforeningen til å komme med et høringsinnspill på stortingsmeldingen, og til å delta på et formøte for å legge en strategi for selve høringen. Dette ble levert av styret.

Hovedinnspillene var behovet for spisskompetanse blant leger og behovet for et norsk teoretisk utdanningstilbud i spesialisert palliativ medisin for leger. Styrking av den strukturen for offentlige palliative tjenester som er bygget opp ble også vektlagt. NFPM ble ikke invitert til å delta på selve høringen.

NFPM meldte seg på høringen i Stortinget og sendte også inn skriftlig innspill direkte til Stortingets helse- og omsorgskomite. NFPM kom ikke med fordi vi er en del av DNLFs organisasjon og vi måtte samkjøre oss med DNLF.

4. *Kompetanseområde palliativ medisin*

Helse- og omsorgsdepartementet har valgt å videreføre forsøksordningen med kompetanseområde palliativ medisin. NFPM har ikke fått noen signaler om hva HOD tenker videre om en endelig ordning. Arbeidsgruppa for kompetanseområdet behandler søknader fortløpende. Det er nå 70 leger med godkjenning i kompetanseområdet og 17 godkjente utdanningssteder. To steder har mistet godkjenningen fordi de ikke lenger fyller kravene. Ett av disse har søkt på nytt, og søknaden er under behandling. Av de 17 godkjente palliative sentrene, er 13 godkjent for to års tellende tjeneste og 4 for ett års tjeneste.

Kompetansesentrene hadde tidligere ansvar for oppfølging av godkjente utdanningssteder til kompetanseområdet. Helsedirektoratet utnevnte i 2016 en nasjonal komite til å ta seg av denne oppgaven. NFPM har to representanter i komiteen (se over). Utdanningskandidatene har en representant og en vararepresentant, valgt blant de norske deltakerne på det nordiske kurset. Nåværende representant er Michal Steffen (Kalnes) og vara er Even Braut Olausen (Stavanger).

5. *Nordisk spesialistkurs i palliativ medisin*

Niende nordisk spesialistkurs i palliativ medisin startet i september 2019 med 40 deltakere, hvorav ni fra Norge. NFPM støtter kurset finansielt etter søknad fra de norske representantene i styringsgruppa. Dette ble også gjort i 2020.

6. *Kontakt med interessegruppa for palliasjon og etikk i Norsk barnelegeforening*

Anja Lee, leder for interessegruppa for palliasjon og etikk i Norsk barnelegeforening og overlege i barnepalliativt team ved OUS har deltatt på deler av våre styremøter to ganger i 2020. I tillegg har det vært tett kontakt mellom NFPM og Anja Lee i forbindelse med høringen om stortingsmeldingen.

7. *Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen*

Representanter til revisjonsgruppa ble oppnevnt av Helsedirektoratet i februar 2018. Gruppa har 11 medlemmer, hvorav syv er leger, fem fra spesialisthelsetjenesten og to fra kommunehelsetjenesten. Katrin Sigurdardottir har overtatt etter Olav Hevrøy som representant fra Helse Vest. Anne Kari Knutsen har gått ut av arbeidsgruppa som representant fra Helse Sør-Øst, og gruppa avventer utnevning av ny. Birthe Lie Hauge fortsetter som NFPM sin representant. Jan Henrik Rosland fortsetter som leder ut året, men avslutter deretter, og det må utpekes ny leder over nyttår (gjøres av Helsedirektoratet).

Gruppa holder på å ferdigstille revisjon av kompetansekapitlet, som forventes ferdigstilt før nyttår. Deretter skal organiseringskapitlet revideres. Disse to kapitlene har tidligere hatt status som vedlegg, men skal for framtiden fremstå som ordinære kapitler.

NFPM gir økonomisk bistand til arbeidet med handlingsprogrammet etter søknad fra revisjonsgruppa.

8. *Nettbasert undervisning i palliativ medisin Course Builder*

Arbeidsgruppa jobber kontinuerlig med oppdatering av E-læringsmodulene i palliativ medisin. E-læringen er tilpasset tverrfaglig kompetanseheving i palliative team eller kommunal pleie- og omsorgstjeneste, og kan brukes av leger både som internundervisning til kompetanseområde palliativ medisin og i allmennt medisinske veiledningsgrupper og kollegagrupper.

Tilgjengelige moduler:

- Den døende pasienten
- Palliativ kirurgi 1 og 2
- Truende tverrsnittslesjon
- Prinsipper i behandling av kreftsmerte
- Eutanasi

- Tung pust
- Lindrende sedering
- Palliasjon og førerkort
- Delir
- Begrensning av livsforlengende behandling

9. Informasjon om covid-19 og palliasjon.

I forbindelse med covid-19 pandemien opplevde styret økt etterspørsel etter kompetanse om covid-19 og palliasjon. Styret sende i den forbindelse ut et ekstra medlemsbrev i april med informasjon. I tillegg skrev enkelte styremedlemmer et debattinnlegg i Tidsskriftet med overskrift *Palliativ behandling av pasienter med covid-19* publisert 03.04.20. I etterkant av kronikken deltok Arve Nordbø og Anne-Tove Brenne i Tidsskriftets podkast med *Når covid-19 blir livstruende*.

10. Kodeutvalget

Kodeutvalget sitt mandat er å jobbe for samstemming av kodebruk. Kodene skal påvirke og fremme god palliativ praksis i helseforetakene (vedtak styremøte 13.02.18). Kodeutvalget jobber kontinuerlig med å få til en enhetlig kodepraksis.

11. Høringsuttalelser

Styret har i inneværende periode mottatt 13 høringer fra Legeforeningen og 11 høringer fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

NFPM har skrevet hørings svar på følgende høringer til Legeforeningen:

1. Evaluering av ordningen med lokalforeninger
2. Endringer i Legeforeningens lover vedr spesialforeninger
3. Suppleringsvalg (vara) til Rådet for legeetikk
4. Høring i organisasjonen - Lovendring - §4-1 Sekretariatet
5. Endringer i Legeforeningens lover vedr fagaksen
6. Søknad fra Eldre legers forening om økt representasjon i landsstyret
7. Spørsmål om revisjon av avtaler om samhandling med industrien
8. Innspillrunde: Retningslinje vedrørende SNOMED CT i Norge
9. Endringer i spesialistforskriften vedlegg 2: Flyttinger, slettinger og enkelte nye læringsmål
10. Innspill til DNLF om Meld. St. 24 (2019-2020) Lindrende behandling og omsorg- Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve

NFPM har skrevet hørings svar på følgende høringer til HOD:

1. Høring av forslag til endringer i helsepersonelloven § 34 og ny § 34 a - melding ved helsesvekkelse av betydning for trafikksikkerhet
2. Høring av forslag til lovendringer – enkelte unntak fra taushetsplikten og utvidelse av varslingsplikten til Statens undersøkelseskomisjon

Andre høringsuttalelser:

- Norsk Onkologisk Forening: Gjør kloke valg, de første 4 rådene
- Stortingets helse og omsorgskomite: Meld. St. 24 (2019-2020) Lindrende behandling og omsorg- Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve.
- Fagprosedyrer/ Helsebiblioteket: Høring fagprosedyrer forhåndssamtaler geriatri
- Vurdering av et e-læringskurs om palliasjon og covid-19 i kommunehelsetjenesten. Kurset er utviklet av Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse på oppdrag fra Helsedirektoratet.

12. NFPMs medvirkning på kurs og konferanser

Onkologisk Forum: Onkologisk Forum er en sentral arena for fagutveksling innen palliasjon, og NFPM deltar i regi av å være onkologisk faggruppe. I 2019 inviterte NFPM Norsk Forum for Gynekologisk Onkologi (NFGO) til å arrangere en halv parallellsesjon sammen med NFPM med tema gynekologisk kreft og palliasjon. Den andre halve parallellsesjonen ble arrangert av NFPM alene, med følgende foredrag: *Stråleskader etter bestråling av bekkentumores* (Esten S. Nakken, OUS), *Bruk av sentralstimulerende midler i palliasjonen* (Elisabeth Brenne, St. Olavs hospital), *Dexdor – pasientkasuistikk* (Robin Norvaag, St. Olavs hospital) og *Cannabis – nyttig i palliativ medisin?* (Arve Nordbø, SIV). Parallellsesjonen var godt besøkt.

Landskonferansen i palliasjon: Landskonferansen i palliasjon 2020 skulle vært arrangert 9.-11. september 2020, men måtte pga covid-19 situasjonen flyttes til 3.-5. mars 2021. Konferansen arrangeres sammen med Norsk Palliativ Forening (NPF) og Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling Helse Sør-Øst (KSLB). Hovedkomiteen for konferansen er som tidligere satt sammen av til sammen åtte styremedlemmer fra NFPM og NPF, samt to representanter fra KSLB. Alle som sitter i hovedkomiteen fortsetter fram til konferansen er avviklet, selv om de går ut av de respektive styrene høst 2020. Hovedkomiteen vurderer fortløpende smittesituasjonen for covid-19 og behovet for å gjøre konferansen digital.

Røroskurset i palliasjon for viderekomne: Røroskurset tenkt arrangert vinter 2021 må utsettes pga Coronasituasjonen. Styret må vurdere om situasjonen tillater at kurset arrangeres høsten 2021. Økonomisk garanti fra NFPM avventes til etter Landskonferansen 2021.

13. Nasjonale saker

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide Pakkeforløp hjem for kreftpasienter. Målsetting er gode forløp for kreftpasienter som skal hjem etter behandling i spesialisthelsetjenesten, med fokus på psykososial oppfølging, rehabilitering, koordinerte forløp, forutsigbarhet, trygghet og kvalitet. I den forbindelse er det etablert en referansegruppe som skal bistå Helsedirektoratet i arbeidet. Siri Brelin er NFPM sin representant i denne gruppa. HDir sendte nylig ut følgende informasjon: *Arbeidet med Pakkeforløp hjem for kreftpasienter har som dere vet ligget på vent siden mars pga. situasjonen rundt COVID-19. Helsedirektoratet har nå nylig gjenopptatt arbeidet, og vi har lagt en plan for høsten 2020. Til informasjon har Ingunn Løvstad Sørensen overtatt prosjektledelsen.*

14. Samarbeid med andre palliative foreninger

NFPM er medlem av European Association for Palliative Care (EAPC). Medlemmer av NFPM er kollektive medlemmer av EAPC med rabatt på kongressavgift og medlemsfordeler.

NFPM ble i 2020 medlem av IAHP. Medlemskapets er gyldig til 30. april 2021. Styret må da ta stilling til om medlemskapet skal videreføres.

NFPM og NPF fortsetter å samarbeide om felles mål innen palliasjon både faglig og politisk, og har tett kontakt.

15. Nettsidene - www.palliativmed.no

Foreningens nettsider oppdateres kontinuerlig. Styret håper at nettsidene blir oppfattet som nyttige for medlemmene, og at de blir brukt som informasjons- og kommunikasjonskanal for foreningen.

Styret har opprettet et abonnement for medlemmer på den elektroniske utgaven av «Oxford Textbook of Palliative Medicine». Medlemmene får tilgang gjennom å logge seg inn via NFPM sin hjemmeside. Dette for å gjøre det nyttig og mer attraktivt å være medlem av NFPM.

16. Revisjon av NFPM sine vedtekter

Styret vedtok på styremøte 13.10.20 å utsette revisjon av vedtektene.

17. Økonomi

Inntekten til NFPM kommer fra overskuddet etter Landskonferansen i palliasjon, fra tilskudd fra Helsedirektoratet som onkologisk faggruppe og fra medlemskontingenten, i denne størrelsesorden. Det er viktig både for NFPM og vår økonomi at vi har mange medlemmer slik at vi kan nå våre mål.

For 2019 fikk NFPM et tilskudd på NOK 60. 000,- fra Helsedirektoratet. Tilskuddet ble benyttet til å arrangere parallellsesjonen på Onkologisk Forum 2019, støtte til NSCPM og til å betale lisens for Course Builder. For 2020 ble vi tildelt kr 50.000. NFPM vil muligens få et inntektstap som følge av covid-19 dersom Landskonferansen i palliasjon ikke kan arrangeres som planlagt.

26.10.20 På vegne av styret i NFPM

Anne-Tove Brenne, leder